

Hoofdstuk 8 Boekhouding voor en presentatie van het Eigen Vermogen

Eigen Vermogen is de claim van de eigenaren van de entiteit ten opzichte van de activa die op de balans te zien zijn.

Een andere term voor het Eigen Vermogen is netto activa, dat wil zeggen activa minus passiva.

Voor eenmanszaken en vennootschappen wordt vaak de term kapitaal gebruikt in plaats van het Eigen Vermogen.

Voor een bedrijf zijn de componenten van het Eigen Vermogen:

1. Gestort kapitaal
2. Cumulatieve overige totale inkomsten (verlies)
3. Eigen aandelen

8.1 Gestort kapitaal

Gestort kapitaal houdt in gewone aandelen en kan preferente aandelen en additioneel gestort kapitaal inhouden.

Gewone aandelen

Gewone aandelen representeren het basisbezit van een bedrijf.

Gewone aandeelhouders hebben een claim op alle activa die in de entiteit overblijven nadat alle verplichtingen en preferente aandelenclaims zijn voldaan.

Onder Eigen Vermogen valt:

- *Gewone aandelen*
- *Preferente aandelen*
- *Additioneel gestort kapitaal*
- *Ingehouden winst*
- *Eigen aandelen*
- *Geaccumuleerde overige totale resultaat*
- *'Noncontrolling' belang*

Gewone aandelen kunnen een nominale waarde hebben of geen nominale waarde hebben.

Nominale waarde is meestal een nominaal bedrag dat toegewezen is aan elk aandeel bij een georganiseerde onderneming.

Additioneel gestort kapitaal geeft het verschil weer tussen de nominale waarde of de gewone uitgegeven aandelen en het totale bedrag betaald aan de onderneming, toen het aandeel werd uitgegeven.

Het **aantal uitgegeven aandelen** is de hoeveelheid aandelen, die in feite overgedragen zijn vanuit de onderneming naar de aandeelhouders.

Additioneel gestort kapitaal wordt soms omschreven als kapitaal in overschot van de nominale waarde.

Als een gewoon aandeel zonder nominale waarde geen genoteerde waarde heeft, wordt het totaal betaalde bedrag, toen het aandeel werd uitgegeven aan de onderneming, gerapporteerd als het dollarbedrag van een gewoon aandeel.

Het principiële recht en verplichting van de gewone aandeelhouders is het kiezen van de raad van bestuur voor de onderneming.

Het stemmen voor het bestuur kan op een cumulatie of leestebasis gebeuren.

Preferente aandelen

Een preferent aandeel is verschillend van een gewoon aandeel aangezien de voorkeurshouders een voorrangscclaim hebben op dividenden en op activa indien de onderneming wordt geliquideerd.

Een preferent aandeel heeft geen verkiezingsprivilege.

Een **dividend** is een distributie van de inkomsten van de onderneming aan haar eigenaren.

Het dividendvereiste van een preferent aandeel moet voldaan zijn voordat een dividend betaald kan worden aan de gewone aandeelhouders.

Een **cumulatief dividend** betekent dat als een dividendbetaling aan de preferente aandeelhouders niet wordt gedaan, dan zal het totale bedrag van deze gemiste dividenden vervolgens betaald worden, voordat een dividend betaald kan worden aan de gewone aandeelhouders.

Additioneel gestort kapitaal

Additioneel gestort kapitaal is een categorie van het Eigen Vermogen, dat het overschot van de ontvangen bedragen uit de verkoop van preferente of gewone aandelen over de nominale waarde reflecteert.

Kapitaaloverschot van de nominale waarde en kapitaalsurplus zijn termen die soms gebruikt worden voor het beschrijven van additioneel gestort kapitaal.

Met andere woorden, het gestort kapitaal van een onderneming geeft het door de eigenaren geïnvesteerde bedrag weer.

8.2 Ingehouden winst

Ingehouden winsten reflecteren de cumulatieve inkomsten van de onderneming, die ingehouden zijn voor gebruik in het bedrijf in plaats van uitgekeerd zijn aan de aandeelhouders als dividend.

Dus ingehouden winsten representeren de cumulatieve inkomsten geïnvesteerd in het bedrijf. Als de inkomsten niet geherinvesteerd worden, zullen ze als dividend gedistribueerd worden aan de aandeelhouders.

Ingehouden winsten zijn geen contanten. De Ingehouden Winst rekening wordt verhoogd door het netto inkomen en verlaagd door dividenden.

Contant dividend

Dividenden worden gedeclareerd door de raad van bestuur, en vanaf de registratiedatum uitbetaald aan de eigenaren van het aandeel. Hoewel contante dividenden met elke frequentie betaald kunnen worden, zijn betalingen per kwartaal of halfjaarlijks de meest voorkomende betalingen.

Dividend in aandelen en gesplitste aandelen

Dividend in aandelen representeert de uitgifte van additionele aandelen van de portefeuille van de aandeelhouders in proporties van de hoeveelheid aandelen dat in bezit is op de registratiedatum.

Dividend in aandelen beïnvloedt de activa, passiva of het totale Eigen Vermogen van het bedrijf niet, maar verplaatst een bedrag van de ingehouden winst naar gestort kapitaal.

Dividend in aandelen wordt uitgedrukt als een percentage van het aantal uitgegeven predividend aandelen en dat percentage is meestal relatief klein.

Een **aandelensplitsing** houdt in: het uitgeven van additionele aandelen aan bestaande aandeelhouders en indien het aandeel een nominale waarde heeft, het proportioneel verlagen van de nominale waarde.

Aandelensplitsing houdt ook in het uitgeven van additionele aandelen van de voorraad van aandeelhouders in proporties van het aantal aandelen dat in bezit is op de registratiedatum.

Aandelensplitsingen worden uitgedrukt als een ratio van het aantal aandelen dat gehouden wordt na de splitsing ten opzichte van het aantal dat voor de splitsing werd gehouden (bijvoorbeeld 2 voor 1).

De reden voor het splitsen van een aandeel is het verlagen van de marktwaarde van de portefeuille.

Achterwaartse aandelensplitsingen vinden juist plaats om omgekeerde redenen, namelijk voor het verhogen van de marktwaarde per aandeel van de uitgeversportefeuille.

8.3 Geaccumuleerde overige totale resultaat

De cumulatieve buitenlandse valuta omrekenaanpassing is een bedrag dat in het Eigen Vermogen van de onderneming staat vermeld, die buitenlandse dochterondernemingen hebben.

De aanpassing doet zich voor in het proces van het omrekenen van de financiële overzichten van de dochterondernemingen (uitgedrukt in buitenlandse valuta eenheden) ten opzichte van Amerikaanse dollars.

Aangezien wisselkoersen behoorlijk kunnen fluctueren, kan het netto inkomen verwrongen zijn als de aanpassingen gerapporteerd zouden worden in de Winst & Verliesrekening.

Om deze verwrongenheid te vermijden, wordt de aanpassing gerapporteerd in het Eigen Vermogen als een component van het cumulatieve overige totale resultaat (verlies).

8.4 Eigen aandelen

Eigen aandelen van de onderneming is het aandeel dat gekocht is van aandeelhouders en wordt aangehouden in eigen aandelen voor toekomstige heruitgifte of ander gebruik.

Eigen aandelen worden gerapporteerd als een tegenrekening van het Eigen Vermogen. Wanneer eigen aandelen worden uitgegeven tegen een prijs die anders is dan haar kosten, wordt er geen winst of verlies erkend maar het gestorte kapitaal wordt beïnvloed.

Aangezien eigen aandelentransacties, kapitaaltransacties zijn (tussen de onderneming en haar aandeelhouders) wordt de Winst & Verliesrekening nooit beïnvloed door de koop of verkoop van eigen aandelen.

Op eigen aandelen wordt er geen contant dividend uitbetaald, omdat een bedrijf zichzelf geen dividend kan betalen.

Echter, op eigen aandelen wordt dividend in aandelen uitgekeerd en aandelensplitsing beïnvloedt de eigen aandelen.

Dit houdt in dat contante dividenden gebaseerd zijn op het aantal uitstaande aandelen, terwijl aandelen in dividend en aandelensplitsing gebaseerd zijn op het aantal eerder uitgegeven aandelen.

8.5 Rapporteren van veranderingen in Eigen Vermogen rekeningen

Het is wenselijk dat de redenen voor veranderingen in elke rekening van het Eigen Vermogen gedurende een fiscale periode op de balans worden gepresenteerd, in een afzonderlijk overzicht van veranderingen die in het Eigen Vermogen hebben plaatsgevonden of in de voetnoten van de financiële overzichten.

8.6 Noncontrolling belang

Noncontrolling belang, ook wel minderheidsbelang genoemd, is het deel van het vermogen in een dochteronderneming dat geen eigendom is van de moedermaatschappij (rapporterende entiteit).

Dit item geeft de boekwaarde van de minderheidsbelangen weer en niet de marktwaarde van hun vermogen. Het moet gepresenteerd worden in de geconsolideerde balans samen met het vermogen, maar gescheiden van het vermogen van de moeder.

Eigen Vermogencomponenten die vaak op de balans te zien zijn, bestaan uit.

- Gestort kapitaal
 1. Preferente aandelen (soms uitgegeven)
 2. Gewone aandelen (altijd uitgegeven)
 3. Additioneel gestort kapitaal
- Ingehouden winst (cumulatief tekort als het negatief is)
- Geaccumuleerde overige totale resultaat (verlies)
- Minder: Eigen aandelen
- Noncontrolling belang (dat in feite het vermogensbelang is dat de niet-eigenaars hebben in de rapporterende entiteit)

Het is mogelijk dat een bedrijf slechts gewone aandelen heeft (soms kapitaalaandelen genoemd) of ingehouden winst als componenten van het Eigen Vermogen.

8.7 Eigen Vermogen voor andere typen entiteiten

Veranderingen in het Eigen Vermogen worden meestal gerapporteerd in een uitvoerige verklaring die de veranderingen van elk element van vermogen samenvat.

Echter, als er geen significante veranderingen in de gestorte kapitaalrekeningen hebben plaatsgevonden, kan een verklaring van veranderingen in ingehouden winsten op zichzelf gepresenteerd worden.

Soms wordt de verklaring van veranderingen in ingehouden winst gecombineerd met de Winst & Verliesrekening.

Eigendom, vennootschap en non-profit organisaties rapporteren veranderingen in het Eigen Vermogen door gebruik van terminologie voor elk type entiteit.

In de eindanalyse is het doel van de verklaring voor deze entiteiten dezelfde als voor de onderneming, namelijk om de verandering in netto activa van de entiteit uit te kunnen leggen gedurende de rapportageperiode.

Non-profit en overheidsorganisaties

Dit type organisaties hebben geen eigenaren die direct financiële belangen in de entiteit hebben. Het Eigen Vermogen in deze organisatie wordt **fondsbalans** genoemd.